

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽELDYNŲ ĮSTATYMO NR. X-1241 5, 7, 8, 12, 13, 22 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3100 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 281 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3101

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. spalio 11 d. sprendimo Nr. SV-S-1131 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 4 punktą ir Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. spalio 18 d. sprendimo Nr. SV-S-1141 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 5, 7, 8, 12, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3100 (toliau – projektas Nr. XIVP-3100), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1.1. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti projekto Nr. XIVP-3100 1 straipsniu keičiamo Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalį, nustatant įgaliojimus savivaldybių administracijų direktoriams suteikiančius subjektus, ir po žodžio „institucijos“ įrašyti žodžius „ar jų įgalioti“.

1.2. Želdynų įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad priklausomųjų želdynų įrengimas ar pertvarkymas numatomas statinių ir įrenginių projektuose, todėl, siekiant įstatymo nuostatų suderinamumo, siūlytina projekto Nr. XIVP-3100 2 straipsniu keičiamo Želdynų įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje vietoj formuluotės „statinių projektais“ įrašyti formuluotę „statinių ir (ar) įrenginių projektais“, 3 straipsniu keičiamo Želdynų įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje vietoj formuluotės „statinių projektus“ įrašyti formuluotę „statinių ir (ar) įrenginių projektus“.

1.3. Siekiant suderinti galiojančios redakcijos Želdynų įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą ir projekto Nr. XIVP-3100 4 straipsnio 7 dalimi siūlomą nustatyti išimtį dėl leidimo ar sprendimo elektros tinklų apsaugos zonose augantiems želdiniams su Želdynų įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nustatyta teise savivaldybių atstovaujamajai institucijai paskelbti želdinius saugotinais, taip pat atsižvelgiant į potencialų elektros tinklų apsaugos zonose augančių medžių pavojų elektros tinklams, siūlytina nustatyti išimtį, kurioje elektros tinklų apsaugos zonos dalyje želdiniai nebūtų skelbiami saugotinais. Šiuo tikslu siūlytina projektą Nr. XIVP-3100 papildyti nauju straipsniu, kuriuo būtų keičiama Želdynų įstatymo 12 straipsnio 3 dalis, ją išdėstant taip:

„3. Dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingus, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingus medžius ir krūmus, išskyrus augančius elektros tinklų proskynose, ir medžius ir (ar) krūmus, augančius elektros tinklų apsaugos zonoje už elektros tinklų proskynos ribų ir kurie kelia pavojų elektros tinklams, savivaldybių atstovaujamosios institucijos skelbia saugotinais želdiniais. Kai elektros tinklus eksploatuojantis asmuo nustato, kad medžiai ir (ar) krūmai, kurie savivaldybės vykdomosios institucijos jau buvo pripažinti saugotinais, augantys elektros tinklų apsaugos zonoje už elektros tinklų proskynos ribų kelia pavojų elektros tinklams, o savivaldybės vykdomoji institucija atsisako išduoti sutikimą šiuos saugotinus medžius ir (ar) krūmus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti, savivaldybės vykdomoji institucija atsako už reikalingų

veiksmų ir priemonių esamam pavojui pašalinti vykdymą ir atlygina su tuo susijusius nuostolius. Kriterijus, pagal kuriuos savivaldybių atstovaujamosios institucijos priima sprendimus dėl konkrečių želdinių paskelbimo saugotinais, nustato aplinkos ministras. Savivaldybės vykdomoji institucija per 20 darbo dienų nuo savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimo dėl medžių ir krūmų paskelbimo saugotinais želdiniais priėmimo raštu informuoja saugotinais paskelbtų želdinių savininkus ir valdytojus, elektros tinklus, šilumos perdavimo tinklus, magistralinius dujotiekius ir naftotiekius (produktotiekius) eksploatuojančius asmenis, kai želdiniai patenka į šių inžinerinių tinklų apsaugos zoną. Informacija apie savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimą dėl medžių ir krūmų paskelbimo saugotinais želdiniais, laikantis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, per 20 darbo dienų nuo savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimo dėl medžių ir krūmų paskelbimo saugotinais želdiniais priėmimo paskelbiama savivaldybės interneto svetainėje.“

1.4. Siekiant teisinio nuoseklumo, siūlytina projekto Nr. XIVP-3100 4 straipsniu keičiamo 13 straipsnio 3 dalies 16 punkte po žodžio „pašalinami“ įrašyti žodžius „iš augimo vietos“.

1.5. Siekiant įstatymo nuostatų suderinamumo, siūlytina projektą Nr. XIVP-3100 papildyti, numatant Želdynų įstatymo 13 straipsnio 7 dalies 3 punkte, kaip yra keičiamoje 6 dalyje, po žodžio „valdytojo“ įrašyti žodžius „ar naudotojo“.

1.6. Pažymėtina, kad pagal Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“ (toliau – Kriterijai), 2.3.3 papunkčio nuostatas, energetikos objektų apsaugos zonose medžiai ir krūmai nepriskiriami saugotiniams želdiniams, atitinkamai leidimas juos šalinti nereikalingas. Tačiau Želdynų įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nustatyta teisė savivaldybių atstovaujamajai institucijai paskelbti želdinius saugotinais vadovaujantis kriterijais, tvirtinamais aplinkos ministro įsakymu, pagal kuriuos dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai skelbiami saugotinais želdiniais. Projekto Nr. XIVP-3100 4 straipsnio 7 dalimi siūloma papildyti Želdynų įstatymo 13 straipsnį nauja 10 dalimi, nustatančia pareigą teikti pranešimą savivaldybei dėl šio straipsnio 10 dalyje nustatytus kriterijus atitinkančių želdinių šalinimo ir savivaldybės pareigą informuoti pranešimą pateikusius asmenis, kai želdiniams šalinti reikalingas leidimas. Atsižvelgiant į tai, kad projekto Nr. XIVP-3100 4 straipsnio 1 dalyje siūloma pripažinti netekusiu galios Želdynų įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 punktą, siekiant teisinio aiškumo, siūlytina projekto Nr. XIVP-3100 4 straipsniu keičiamo 13 straipsnio 10 dalyje nustatyti pareigą raštu informuoti savivaldybės vykdomąją instituciją (taip pat želdinių savininką ar valdytoją, kaip nustatyta galiojančios Želdynų įstatymo redakcijos 13 straipsnio 2 dalies 1 punkte), nurodant medžio vietą (adresą ar koordinates), tačiau netaikyti žemės sklypo savininkams, valdytojams ar naudotojams taikomos pranešimų savivaldybės vykdomajai institucijai teikimo ir nagrinėjimo tvarkos nuostatų. Tuo tikslu siūlytina projekto Nr. XIVP-3100 4 straipsniu keičiamo Želdynų įstatymo 13 straipsnio 10 dalies pirmajame sakinyje vietoj žodžio „asmuo“ įrašyti žodžius „žemės sklypo savininkas, valdytojas, naudotojas“ ir papildyti šią dalį nuostata dėl pareigos elektros tinklus, šilumos tinklus, magistralinius dujotiekius ir naftotiekius (produktotiekius) eksploatuojantiems asmenims ar jų įgaliotiems tretiesiems asmenims informuoti savivaldybės vykdomąją instituciją, 13 straipsnio 11 dalį (pažymėtina, kad galiojančios redakcijos Želdynų įstatymo 13 straipsnis turi 10 dalių) išdėstant taip:

„11. Medžius, kurių kamieno skersmuo 1,3 metrų aukštyje 12 ar daugiau centimetrų, augančius miestų gyvenamųjų vietovių požeminių inžinerinių tinklų apsaugos zonose ir ant pastatų dalių, kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti žemės sklypo savininkas, valdytojas ar naudotojas (išskyrus atvejus, kai jau gautas leidimas kirsti, kitaip pašalinti ar

intensyviai genėti medžius) gali tik pateikęs pranešimą apie ketinimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti medžius savivaldybės vykdomajai institucijai likus iki darbų pradžios ne mažiau kaip 10 darbo dienų. Reikalavimai pranešimui ir pranešimo nagrinėjimo tvarka nustatoma savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėse.

Gavusi pranešimą apie ketinimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti medžius, savivaldybės vykdomoji institucija per 5 darbo dienas patikrina, ar pranešime nurodyti medžiai nėra priskiriami saugotiniams želdiniams, ir tokiu būdu, koku buvo pateiktas pranešimas, informuoja pranešimą pateikusį asmenį, ar pranešime nurodytiems medžiams kirsti, kitaip pašalinti ar intensyviai genėti reikia gauti leidimą arba turi būti priimtas sprendimas šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

Elektros tinklus, šilumos perdavimo tinklus, magistralinius dujotiekius ir naftotiekius (produktotiekius) eksploatuojantys asmenys ar jų įgalioti tretieji asmenys, ketinantys kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti medžius šių objektų apsaugos zonose, privalo likus iki darbų pradžios ne mažiau kaip 5 darbo dienoms raštu informuoti apie tai žemės, kurioje auga želdiniai, savininką, valdytoją ar naudotoją, taip pat savivaldybės vykdomąją instituciją (išskyrus dėl medžių ir (ar) krūmų, augančių elektros tinklų proskynose) ir nurodyti medžio vietą.“

1.7. Atsižvelgiant į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus asmens duomenų tvarkymo principus ir 6 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimus, siūlytina:

1.7.1. projekto Nr. XIVP-3100 5 straipsniu keičiamo Želdynų įstatymo 22 straipsnio 4 dalies paskutinį sakinį išdėstyti taip: „Želdynų projektų rengimo vadovų atestatus išduodanti Aplinkos ministerijos įgaliota institucija savo interneto svetainėje pateikia šiuos duomenis: želdynų projektų rengimo vadovo vardą, pavardę, atestato numerį ir jo išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ar galiojimo panaikinimo datą.“;

1.7.2. projekto Nr. XIVP-3100 6 straipsniu keičiamo Želdynų įstatymo 24 straipsnio 5 dalies paskutinį sakinį išdėstyti taip: „Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatus išduoti Aplinkos ministerijos įgaliota institucija savo interneto svetainėje pateikia šiuos duomenis: nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto vardą, pavardę, atestato numerį ir jo išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo datą.“

1.8. Laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuotos praktikos (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. kovo 14 d. nutarimas, 2004 m. gruodžio 29 d. nutarimas, 2005 m. liepos 8 d. nutarimas, 2009 m. gruodžio 11 d. nutarimas, 2022 m. spalio 4 d. nutarimas), vadovaujantis Reglamento 6 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimais, įstatyme, kuriame nustatoma prievolė viešai skelbti asmens duomenis, turėtų būti nustatyti bent asmens duomenų viešo skelbimo tikslai, baigtiniu sąrašu nurodyti skelbtini asmens duomenys (ar jų rūšys) ir skelbimo terminas, kuris gali būti siejamas ir su tam tikromis aplinkybėmis. Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildyti projekto Nr. XIVP-3100 5 straipsniu keičiamą Želdynų įstatymo 22 straipsnio 4 dalį ir projekto Nr. XIVP-3100 6 straipsniu keičiamą Želdynų įstatymo 24 straipsnio 5 dalį, nurodant želdynų projektų rengimo vadovo ir nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto asmens duomenų viešo skelbimo tikslą (visuomenės informavimą apie atestuotus asmenis) ir skelbimo laikotarpį (atestato galiojimo laikotarpį).

1.9. Atsižvelgiant į tai, kad informacija apie nepriklausomų želdynų ir želdinių ekspertų kvalifikacijos tobulinimą pagal Želdynų įstatymo 24 straipsnio 6 dalį disponuoja Aplinkos ministerijos įgaliota institucija, siūlytina projekto Nr. XIVP-3100 6 straipsniu keičiamo Želdynų

įstatymo 24 straipsnio 7 dalyje žodžius „ir (ar)“ pakeisti žodžiais „arba nustato, kad nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas pažeidė“.

2. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3101 (toliau – projektas Nr. XIVP-3101), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

2.1. Atsižvelgiant į tai, kad naujos Administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnio 4 dalies sankcijoje siūlomų baudų dydžiai identiški galiojančios redakcijos Administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnio 2 dalyje nustatytiems baudų dydžiams, o minėtos teisės normos reguliuoja panašius teisinius santykius, siūlytina jas sujungti ir Administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnio 2 dalies dispoziciją papildyti projekto Nr. XIVP-3101 1 straipsnyje pateiktomis nuostatomis.

2.2. Atsižvelgiant į tai, kad Administracinių nusižengimų kodekso specialiosios dalies straipsnių dispozicijos neturėtų būti imperatyvų, draudimų, reikalavimų šaltinis, siūlytina Administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnio 2 dalies dispoziciją išdėstyti taip:

„2. Neteisėtas medžių, kurie pagal Želdynų įstatymą priskiriami saugotiniams želdiniams, ir medžių, apie kurių kirtimą, kitokį pašalinimą iš augimo vietos ar intensyvų genėjimą pagal Želdynų įstatymą reikia pateikti pranešimą savivaldybės vykdomajai institucijai, naikinimas.“

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras